

Petr Hampl: Co může odvrátit úpadek Západu

[pz prvnizpravy.cz/zpravy/politika/petr-hampl-co-muze-odvratit-upadek-zapadu](https://prvnizpravy.cz/zpravy/politika/petr-hampl-co-muze-odvratit-upadek-zapadu)

<< **OTÁZKA TÝDNE** >> Před týdnem jsem na tohle místě upozornil, že model světa řízeného Američany končí, a že končí také ekonomický model světové ekonomiky ovládané nadnárodními korporacemi.

Petr Hampl, nezávislý sociolog

24. března 2023 - 02:20

Že už se rýsuje nový světový řád, ve kterém je ekonomické a vědecké centrum světa v Číně, a klíčová ekonomická rozhodnutí přijímají národní vlády, nikoliv „trhy“ (což je jiné označení pro vedení korporací), píše v komentáři pro [Prvnizpravy.cz](https://prvnizpravy.cz) Petr Hampl.

Taky jsem upozornil, že v takovém světě nebude nikdo potřebovat západní banky, konzultační služby a nic podobného, a tudíž ani západní peníze. A že pro Západ bude stále těžší nabízet něco, za co by ti ostatní byli ochotní dát svoje suroviny, obilí a produkty svých továren. Logický další vývoj tedy znamená postupný pád do chudoby, zaostalosti a barbarství, ztrátu svobody a dramatický růst sociálních rozdílů. A samozřejmě také postupující kolonizaci jinými civilizacemi. V tom mají Američané určitou výhodu, protože je kolonizují latinos, což je po všech stránkách méně špatné než islám.

V tuto chvíli to ještě nemusí být úplně patrné, protože Západ dosud žije ze svého dědictví. Žije z toho, co bylo vybudováno za staletí, kdy byl centrem výroby a racionální vědy. Ale už k tomu téměř nic nepřipadá a dokonce už nedokáže ani udržovat v chodu to, co bylo vybudováno – od úpadku vzdělání po rozpadající se silnice.

A věci se mění rychleji, než to na první pohled vypadá. V roce 1990 by nikdo nevěřil, že Čína bude v naší době světovou jedničkou v pokročilé vědě. Nevěřil by, že české země se posunou od stavitelů jaderných elektráren a výrobců družic v závislou zemi soupeřící s Rumunskem a Pákistánem o možnost vyrábět jednoduché komponenty. A nevěřil by ani tomu, že etnicky a kulturně homogenní Švédsko bude ovládnuto muslimskými gangy. Nicméně stalo se.

Je možné se tomu vývoji vyhnout? Samozřejmě, že ano! Ve zmíněné jesenické přednášce (snad bude brzy dostupný videozáznam), uvádím, že západní národy a státy by mohly trend otočit tím, že.

Za první. Poměry se změní tak, že se budou nahoru dostávat jiné lidské typy než dosud. Řečeno s Ivo Budilem, jde o to obrátit od společenské kreativity k technické kreativitě. V čem je to tak podstatné? Technická kreativita znamená, že mysl je soustředěna na vyřešení nějakého problému, a že člověk dostává více méně jednoznačnou zpětnou vazbu: funguje nebo nefunguje. Tak to mají všichni od zedníka přes veterináře po konstruktéra raketoplánu, a tento přístup se dá uplatňovat i ve většině humanitních disciplín. Společenská kreativita je zaměřená na ovlivňování (manipulaci) druhých lidí a neexistuje žádné jasné objektivní měřítko úspěchu nebo neúspěchu. Jenom: ukecal jsem – neukecal jsem, ohromil jsem – neohromil jsem, přesvědčil jsem – nepřesvědčil jsem.

Zjednodušeně řečeno – vládu reklamních expertů musí být nahrazena vládou inženýrů.

Za druhé. Výroba, věda a zemědělství musí být významnější než bankovníctví, obchod, politika a reklama, a tomu musí odpovídat i odměňování.

Za třetí. Školství se musí znovu zaměřit na růst znalostí a výkonnosti a na přírodní vědy.

Za čtvrté. Národní společnosti se musí stát více homogenními. Jak kdysi napsal Christopher Lasch, majetkové rozdíly mohou být tolerovány jen do té míry,

dokud nevytvářejí bariéry mezi lidmi. Vůbec nevadí, že umělci vydělávají víc než dělníci – dokud to nevede k tomu, že si vytvoří vlastní svět a ztratí schopnost s nimi komunikovat. Mimo jiné to znamená, že čím jsou větší rozdíly majetkové a příjmové, tím více potřebujeme investovat do společné kultury, udržení společných ideálů a do podpory společného životního stylu.

To by stačilo k tomu, aby se vývoj západních zemí obrátil od úpadku k novému růstu.

Jenže to jsou věci, které se nestanou samy. Nevzniknou hrou tržních sil a nevytvoří je ani žádný spontánní řád. Jsou otázkou politického vůdcovství vedeného jasnou vizí a odhodláním prosadit je proti odporu těch skupin, které na úpadku Západu dočasně vydělávají.

Připomínám, že jedním z klíčových rysů politického vůdcovství je to, že nejde s davem. O vůdcovství nemůžeme mluvit tam, kde politik či aktivista zjistí, co lidé chtějí a pak to pro lidi prosazuje. Když zjistí, že lidé odmítají migraci, vystupuje proti migraci. Pak zjistí, že lidé nesnáší Rusy, tak je proti Rusům. Pak zjistí, že jsou lidé otráveni lock-downy, tak je proti lock-downům. Pak zjistí, že lidem vadí drahé energie, tak je proti drahým energiím. Tak se chovají političtí profesionálové a já je za to nekritizuji. Někteří z nich dělají svou práci velmi dobře a já jsem za tu práci vděčný.

Ale vůdce je ten, kdo sám přichází s vizí a který pro ni teprve získává lidovou podporu. Vůdce je ten, kdo je schopen postavit se proti davu, pokud se ten dav chová jako skupina debilů. Takový byl Masaryk a takový je Orbán.

(rp,prunizpravy.cz,foto:arch.)